

Köszöntés az ELGI könyvtárában

Nemrég múlt 80 éve: 1932. május 7.-én született *Müller Pál* a Salgótarján közelében levő Baglyasalján. Volt intézetének ma is aktív és már nyugdíjas munkatársai augusztusban baráti összejövetelen köszöntötték kedves igazgatójukat, fejezték ki tiszteletüket és mondták el jókívánásaikat e kerek születésnap alkalmából. A csendes ünnepség a volt Eötvös Loránd Geofizikai Intézet könyvtárában volt.

Dr. Müller Pál 25 éven át (1965–1990) igazgatta a Magyar Állami Eötvös Loránd Geofizikai Intézetet. Az Intézet 105 éves fennállása alatt ő töltötte be leghosszabb ideig a legfőbb vezetői posztot. E negyedszázad intézeti történései, az intézet páratlan fejlődése, sikeres működése nagyon sok emléket idézett fel a résztvevőkben. A korszak történetét a volt munkatársak most készülnek az intézettörténet második kötetében publikálni.

Müller Pál elemibe Baglyasalján, középiskolába Salgótarjánban, geofizikus mérnöki szakra Dnyepetrovcskban járt. 1955-ben kitüntetéssel szerezte meg diplomáját. Először az ELGI-hez került, majd 1955 végén a Pécsi Uránbánya Vállalatnál helyezkedett el. Bakonyán dolgozott üzemi geofizikusként, majd a Mecseki Ércbányászati Vállalat főgeofizikusának nevezték ki. 1959-től 1960-ig Leningrádban, a Bányászati Főiskolán volt aspiráns, és megszerezte a Földtani (geofizikai) Tudományok kandidátusa fokozatot.

1965 január 1-jén bízták meg az ELGI vezetésével. Igazgatósága alatt az ELGI hazai és külföldi nyersanyagkutató-sai, módszer- és műszerfejlesztései, tudományos kutatásai, földtani-geofizikai intézményekkel, továbbá műszerfejlesztő és gyártó vállalatokkal folytatott együttműködése, hazai és nemzetközi kapcsolatai és elismertsége, gazdasági teljesítménye, létszáma, elhelyezése és felszereltsége töretlenül fejlődött. A ma már legendásnak számító korszak Müller igazgató akadályt nem ismerő irányításának és az ELGI kollektíva lelkes munkájának voltak köszönhetőek.

Négy évtized távlatából visszatekintve Müller Pál gazdasági vezetőként sokszor messze a saját kora előtt járt. Évek-re vagyunk még az „új gazdasági mechanizmus” hivatalos és később – sajnos – félúton elakadt reformtörekvéseitől, amikor az Intézetben bevezeti a határozottan teljesítményelvű, szigorú beszámoltatásokhoz kötött munka- és jutalmazási rendszert, és még senki sem hallott a ma már egyetemen oktatott, „mátrix rendszerű” szervezeti felépítésről, amikor az Intézet szakmai tevékenységében megvalósítja a vertikális intézeti hierarchia mellett működő horizontális, szervezeti egységeken átnyúló kutatási témarendszert. Mindkét újítása nagyon jól működött.

Müller Pál reális helyzetfelismerésének köszönhetően 1970-ben felépült az ELGI központi épülete. Ez az addig a város területén két tucat telephelyen szétszórt intézetnek koncentrált elhelyezését és egy számítóközpont megvalósítását, valamint speciális továbbfejlesztését is lehetővé tette. Ezek az intézet fejlődésére döntő hatással voltak.

Visszatekintve fontosnak látszik az a felismerése is, hogy a geofizika a terepi és műszerkutatói eredményeket rugalmasan hasznosító kis szériás műszergyártást is igényel. Impozáns volt az a térkép, amely mutatta, hogy a nyolcvanas évekre az ELGI a kontinensek többségére, rengeteg országba szállított berendezéseket. Ez is hozzájárult ahhoz, hogy az ELGI gárdája több országban végzett nyersanyagkutató és szakértői tevékenységet.

A magyar geofizika elismertségének csúcspontja is igazgatói működésének idejére esik, ennek tekinthetjük ugyanis azt, hogy 1985-ben a European Association of Exploration Geophysicists (a mai European Association of Geoscientists & Engineers) szimpóziumát Budapesten tartották. Ennek a nagy nemzetközi eseménynek a szervezését és lebonyolítását Molnár Károllyal, a Magyar Geofizikusok Egyesületének akkori elnökével közösen irányították.

Dr. Müller Pál nyugdíjba vonulása után is figyelemmel kísérte és segítette az ELGI és a magyar geofizika tevékenységét. Szeretnénk, ha számos unokájának patronálása mellett a továbbiakban is ugyanígy jutna ideje arra a kollektívára, amelynek életét sok-sok éven át oly lelkesen irányította.

Bodoky Tamás, Jánvári János